

ИРЖИ МАРЕК КЛЕТВАТА

Превод от чешки: Ирина Къосева, 1980

chitanka.info

Тежка му е работата на простия стражар, който разговаря с господин полицейския съветник, и то по телефона. От ъгъла на стаята го гледа комисарят, от другия край на жицата се чува гласът на внушаващия страх съветник Вацатко и човек не знае как да се изрази правилно.

Полицаят внимателно си подбираше думите и по тая причина говореше доста неясно:

— Позволявам си да доложя, че след отварянето на квартирата там не бе намерен никой. Само мирис. Него го имаше там...

— Мирис? Какво е това?

— Долагам с разрешение, че не знам как бих изразил това иначе.

— Може би искате да кажете: воня? — попита за по-сигурно съветникът.

— Бих искал може би да кажа това, но не се осмелявам.

— А от какво е този мирис или воня?

— В това не мога да бъда полезен, това ми е загадъчно.

Съветникът промърмори нещо и после каза:

— Бяхте ли на фронта по време на войната?

— Долагам, че бях, и то на италианския фронт — каза стражарят, като едва не застана „мирно“.

Той се гордееше с военните си години, всъщност благодарение на тях попадна в полицията.

— А спомняте ли си каква воня или както вие казвате, какъв мирис беше, като няколко дена не можеше да се погребва?

— Спомням си. Беше смрад като в Цариград, както казвах ме тогава — сияещ потвърди стражарят.

— А мирисът в квартирата не е ли също такъв, сладникав?

— Да, точно така. Вие сте благоволили да бъдете там?

Съветникът само въздъхна:

— Човече, с една дума, не ви се искаше да влизате, нали?

— Долагам, че пред вид следите... Аз само отворих прозореца.

— А трупа?

— С него не мога да ви услужа, господин полицейски съветник... Но мирисът там е ужасен, тоест силен.

— Е, какво да правя, човече — разсърди се съветникът. — Ако бяхме градски градинари, щяхме да миришем розите. Обаче ние сме полицаи и понякога... Е, ние ще дойдем там.

И съветникът затвори телефона. „Толкова приказки за малко воня! Доколкото зная, човек всъщност никога не ухае. Затова е измислил парфюмите...“ После той извика детектива Мразек и му даде необходимите нареждания.

Във всеки случай той също отиде да види какво има там, та да не кажат, че бяга от мръсната работа. Той влезе пръв в квартирата на частника Адолф Земан и установи, че полицаят е имал право. Миризмата беше силна, отвореният прозорец беше помогнал, но не много, а при това вече имаше хора по цялото стълбище и първото нещо, което съветникът направи, беше, че нареди да ги изгонят. Квартирата не беше голяма — стая и кухня. В кухнята обичайното за стар ерген или вдовец безредие, стаята беше подредена. Миризмата идваше от стаята. Хубаво, но къде е мъртвият? Съветникът внимателно отвори гардероба. Нищо. Кушетката беше празна, под нея също нямаше нищо. В ъгъла стоеше застланото легло, а под него също нямаше нищо, само че тук, в ъгъла, миришеше най-силно.

— Господин съветник — каза детективът Мразек, кашляйки, — може би в леглото...?

Един миг съветникът стоя мълчаливо. Леглото беше идеално застлано. Преди да го докосне, той нареди на фото графа да направи снимки.

После внимателно вдигна покривката и отстъпи крачка назад. Възглавницата беше цялата в съсирена кръв. Убитият лежеше в леглото с дрехи и обувки, идеално завит с покривката.

— На стената в кухнята има петна, сигурно от кръв — съобщи член от групата.

— Най-напред отнесете тялото, защото докато не се проветри тук, не може да се направи нищо.

Една тлъста муха се мотаеше като пияна из стаята със звънко бръмчене. Мъжете с носилката се опитваха да не дишат. Последните любопитни на стълбището се разотидоха.

— От колко време не сте виждали господин Земан? — попита портиерката детективът Мразек.

— Най-малко от три седмици — съобщи тя и развълнувано си избърса очите.

— Съвпада със... — Господин Мразек не довърши и изчака съветникът да слезе долу.

— Какво мислите за това? — кратко запитва съветникът.

— Засега всичко е нормално. Ще установим следите, ще погледнем дали престъпникът не се е подписал някъде, а след това ще поразпитаме наоколо. Убийство за грабеж, кой ще убива стар човек заради нещо друго? Портiererката, кръчмата, роднините, както обикновено, господин съветник.

— Правилно. Само не забравяйте, че беше застлан в леглото много грижливо. Виждали ли сте вече в своята практика такова нещо?

— Докладвам, че не съм. Това е, ако мога да кажа така, нов фактотум^[1].

Понякога Мразек се изразяваше научно. Съветникът вдигна вежди, може би се ужаси от тази дума или пък не разбра какво има пред вид Мразек. Но не попита нищо и си замина.

Мразек се върна да наблюдава работата. Петното от стената беше изчегъртано в една епруветка, а дактилоскопистът се опитваше да намери отпечатъци от пръсти, двама мъже оглеждаха нещата, които биха могли да обяснят по някакъв начин случилото се.

— Господин Мразек, в това сандъче има инструменти. Такива като във всяко домакинство — клещи, свредел, някаква пила... обаче няма чук — съобщи един от полицаите.

През прозореца на квартирата се виждаше железопътният мост между Смихов и Вишеhrad. Ако престъпникът си бе отишъл по моста, а той е могъл да го направи, какво по-лесно от това — да хвърли чука в реката. Там вече никой никога нямаше да го намери.

— Е, добре, значи, липсва чукът. По-лошо е обаче, че липсва този, който е цапнал с него стария Земан — печално рече Мразек.

Когато стана ясно, че квартирата вече няма да каже нищо ново, цялата група си отиде и около къщата настъпи онази страшна тежка тишина, която бележи всяко място на престъпление. Вече се знаеше из целия квартал, че ей там, в тая тясна уличка, в една от тези съвсем обикновени къщи, дето им се лющи фасадата и имат тъмен влажен вход, е станало убийство. Портiererката не знаеше дали да се кръсти пред покварата на света, която успя да превърне тази толкова изрядно почистена къща в разбойническа бърлога, или пък да се почувствува горда, че така неочаквано стана център на внимание и че може да дава на хората поверителна информация. Но на Мразек тя не каза почти нищо. Според нейните думи мъртвият се представял точно като

порядъчен вдовец, нямал закачки с жени, не се интересувал от момиченца, два пъти седмично ходел в кръчмата „При пивоваря“, бил ценител и приятел на смиховската старопраменска бира и разсъждавал нашироко за нейните качества, твърдейки, че във времето, когато цъфтят сливите, бирата не струва нищо.

— Беше добър човек, струва ми се невъзможно някой да му стори зло — твърдеше кръчмарят.

Но на масата Мразек имаше вече протокол от аутопсията и знаеше, че някой е сторил зло на тоя човек: три удара с чук по главата, силни и дълбоки удари, никакво излишно млатене, докато жертвата му още мърда; бил е убит чисто и спокойно, дори може да се каже — професионално.

Господин Мразек обиколи роднините. Бяха двама, един далечен братовчед, който живееше в Холешовице и изобщо не познаваше мъртвия, нито пък се бе срещал с него някога, и още някоя си госпожа Кралова от Каменни Прживаз, която най-напред попита делово кой е този господин, който бе дошъл да ѝ съобщи новината за смъртта на братовчедата Адолф. Като разбра, че не е от погребалната кантора, нито от застрахователното дружество, тя избухна в сърцераздирателни вайкания, след които се стекоха най-близките съседки.

— Отиде си нашият беден Адолф — нареждаше тя, — кой би казал, такъв добряк...

После се обърна към Мразек и спокойно каза.

— Не съм го виждала вече десет години, беше голяма циция, когато му поискахме назаем за къщата — все едно че не ни познаваше.

И отново запролива сълзи, съпроводвана от хора на съседките, които знаеха много добре, че има ли мъртвец, трябва да се плаче.

— Откъде знаете, че той има пари? — попита Мразек.

— Че защо да няма — сам човек! Пък и той никога не криеше — отговори жената и си изтри очите. Очевидно стигаше толкова плач.

Интересно, и кръчмарят от „При пивоваря“ потвърди показанията на далечната роднина. Понякога господин Земан се е похвалвал, че има в книжка...

— Пред кого се хвалеше? — бързо попита Мразек.

— Ами пред всички в кръчмата.

— Случайно да си спомняте да е говорил за това скоро преди смъртта си?

— Не мога да си спомня, той говореше за това много пъти.

— А имаше ли между посетителите някой, подходящ за нашето разследване?

Кръчмарят се ужаси:

— За убиец?! Не! При мен идва порядъчно общество, аз гарантирам за своите господа!

Той така се изплаши от тази мисъл, че или отричаше всичко останало, или казваше, че нищо не знае, та да не падне сянка от подозрение върху неговото заведение и господата, които се събираха там.

Нищо не можеше да се направи, детективът Мразек започна да се опасява от най-лошото. А най-лошо във всеки случай е да се забърка съвсем случаен човек. Като се е връщал от кръчмата, стария господин може да се е отбил някъде, да е казал нещо, приказката води до приказка, ами ако е бил попрехвърлил мярката и се е доверил на някой съвсем непознат, който е тръгнал с него или след него — иди го гони после!

Детективът Мразек разсъждаваше и така: „Ако Земан е разчитал на спестяванията, сигурно си е правел с тях някакви планове. Това, че е отказал да даде назаем на близките си, говори за неговото недоверие. Доволен е бил от парите си в книжката... Но книжка липсваше. Откога убийците-крадци вземат със себе си спестовни книжки? Освен ако е бил някой луд!“

От спестовната каса дойде съвсем неочаквана новина: господин Адолф Земан, който е бил познат в тукашната каса, си е изтеглил цялата сума, точно двацет и две хиляди. Казваха, че щял да купува нещо на село.

— Така странно се усмихваше... Не мога да си позволя да твърдя нещо, останах с чувството, че си е намислил нещо. Като че там, на село, не искаше да бъде сам... — каза касиерът и добави виновно: — Моля за извинение, това е само мое предположение.

— То и без това не ни остава нищо друго, освен предположенията — въздъхна Мразек.

Може би жена? Но коя? Портиерката не знаеше нищо. В квартирата си Земан не е пускал госпожици.

Когато Мразек докладва всичко, което знаеше на съветника Вацатко, съветникът поклати глава:

— Мразек, какво ви казах в квартирата? Драги обърнете внимание на оправеното легло.

— Това си го отбелязах: фактотум — отговори Мразек и запрелиства бележника си.

— Фактотум не фактотум, зная едно нещо от опит: когато жена убие някого, после се страхува от него и го покрива с нещо. Не казвам, че това е просто като таблицата за умножение, но така правят. А тоя не си беше само прикрит, тоя беше хубаво застлан. Вие например можете ли да оправяте легло?

— Фактотум, не умея — отговори детективът Мразек.

Само че къде да търсят тая жена?

И още: ако са се оплели две неща? Да речем, че на дядката в главата са му се въртели и къщичка, и домакия или изобщо жена... Изтеглил си е парите и... И преди да успее да купи къщичката и да заведе жената в нея, среща някого, който го убива и му взема парите.

Случаят ставаше все по-сложен и по-сложен, беше като кръстословица, която не ще да излиза.

Господин Мразек беше изправен пред неизвестност. Чувствуваше, че трябва да мисли по-иначе, и като всеки истински мъж отиде в кръчмата. Той имаше къщичка в Панкрац, наблизко имаше малка кръчмичка, сега, през лятото, там се сядаше около две маси в градината. И когато се появи Мразек с кучето си, веднага му направиха място, защото знаеха, че се занимава с убийството в Смихов. Всички там очакваха, че господин Мразек ще им каже нещо, което не е писано във вестниците, макар че вестниците бяха претърпкани изобилно със случая. Кръчмарят дори предложи сиренце за кучето, което беше награда за него. Коки страшно обичаше сиренце. Иначе кученцето беше твърде грозно създание, смесица от много раси, както се случва на пражките улици: имаше слаби крака и причудливо сплескана, постоянно озъбена муцуна. Правеше впечатление на много злобно животно, само че беше добряк и щом видеше на улицата по-голямо куче, страхливо се отъркваше о краката на стопанина си. Въпреки това обаче неговият вид предизвикваше предпазливо недоверие и у най-агресивните кучета. На това животно господин Мразек бе посветил цялата си нежност.

Тази вечер обаче детективът беше подчертано мълчалив, не каза нищо, което господата да не знаят от вестниците, точно обратното, той

заяви, че вестниците дрънкат глупости и че те, в полицията, знаят много по-малко, отколкото пише във вечерното издание, защото те са полиция, а редакторът си съчинява каквото му хрумне.

Той се разприказва едва когато някой попита дали при това убийство е имало полицейски кучета.

— Господа, там не можеше да издържи човек, камо ли кучета — каза Мразек. — Знаете ли какво е да лежи труп почти три седмици в тая горещина под юргана?

Мразек почесваше Коки между ушите, при което кучето се зъбеше повече отвсякога и беше още по-грозно.

— Иначе аз уважавам кучетата, господа, кучето е най-добрият приятел на човека. Това е фактотум!

Господата кимнаха, а чиновникът Котрба си позволи да отбележи, че, разбира се, кучето трябва да е обучено.

Да, за работа в полицията, но иначе всяко куче защитава своя стопанин.

И Мразек почеса кучето си по гърба.

— Че как може да спаси човек такова куче, да речем, като вашето? — усъмни се чиновникът.

— Коки не е вълча порода и не може да скочи към гърлото на някой мизерник, но може да направи нещо друго... Веднъж имахме такъв случай, че едно куче, още по-малко от Коки, спаси господаря си от нападение и грабеж!

Господин Мразек отпи глътка и започна да си спомня, докато през градинката с двете маси се влачеше влажният вечерен вятър:

— Имаше един Коуделка, вдовец, омръзнало му вече да си пере фланелките и да си приготвя закуска, с две думи, замечтал за уют и женска ръка. И така се запознал с една, която имала приличен вид, и изобщо не подозирал, че тя е брачна изнудвачка... Той си имал куче, най, ама най-обикновен пинчер, аз го видях след това — крачетата му бяха като клечки за зъби и изобщо не вдъхваше страх. Но имало юнашко кучешко сърчице. Обичало Коуделка и той на закуска му обещавал, че при тях ще дойде господарка и че ще вари на кучето ориз, той бил добряк, тоя Коуделка, и леко изглупял. Той изобщо не забелязал едно много важно нещо — как неговото куче се държи с госпожата. А то не я обичало още от началото. Знаете ли, аз съм сигурен, че кучето вижда повече от човека. Колко пъти съм

наблюдавал Коки: наоколо няма никой, а той изведнъж наостря уши и гледа пред себе си, като че вижда нещо, колко пъти ми е идвало на ум, че вижда това, което аз не виждам, някакви души, които бродят около нас... Не че съм спиритист, като полицейски служител дори не мога да си позволя такава нещо, но е установено, че кучето има някакъв особен инстинкт... И този особен инстинкт карал пинчера да не обича жената, която от време на време ходела на разходка със стопанина му.

Тая жена наприказвала на Коуделка, че преди година продала някаква малка къща и сега търси мъж, който да вложи заедно с нея пари в някакъв хубав имот. И че знае за една къщичка на брега на Лабел при Мелник, нещо много хубаво, което би струвало около 25 хиляди.

И веднъж тръгнали за Мелник да видят къщичката. Коуделка носел парите със себе си, показал ѝ ги във влака. Жената също повдигнала чантичката си и казала, че носи своя дял. Докато пътували, тя казала още, че ако зависело от нея, щяла да остави кучето в къщи, защото е жалко да се плаща билет и за него. Коуделка се радвал, че тя е пестелива, и решил, че това е за последен път. Като се оженят, всичко ще бъде друго. Бедният пинчер усещал как сърцето на господаря му се отвръща от него. Но неговото кучешко сърце не се отвърнало от Коуделка.

Оная имала в чантата си пакетче, но не с пари. Когато вървели по брега и били на удобно място, тя казала:

— А, господин Коуделка, трябва да сложим парите си на едно място, друго си е, като извадим на масата купчина пари, хората може и да понамалят нещичко.

— Да, така и ще направим — съгласил се той глупак и извадил парите.

Жената също извадила... Пакетче с пипер и го хвърлила в очите на Коуделка. Смятала, че докато той си изтрие очите, тя ще изчезне с парите му, по-точно ще се скрие във върбалака, който растял там и в който никой нямало да я догони.

Но забравила за кучето... Като замахнала рязко, кучето или се уплашило, или усетило нещо — аз твърдя, че то е знаело, че става нещо нередно, и скочило върху нея. И понеже било дребно куче, скочило в краката ѝ. Това било достатъчно, за да не уцели тя с пипера, и Коуделка се развикал за помощ. Кучето ръфало краката на жената, тя бягала, а то след нея, а Коуделка крещял. Е, знайте, че не можеш да

избягаш далече, когато в краката ти се мотае пинчер, така че след малко я хванали. Получи две години за опит за грабеж. Малко, но в къщи тя имаше болно момиче...

— А кучето?

— Ами тя го понастъпила два-три пъти и пинчерът не издържа, боледува малко и на края умря и господин Коуделка го погребва с много плач и много тържествено.

— Господин Мразек замълча развълнуван и после въздъхна:

— Да, това беше куче, за което можеха да се напишат романи...

— Ами жената?

— Оная ли, Анежка Вълкова? Е, излежа си своето, а къде е сега — не зная. Но я имахме в картотеката...

Влажната вечер плуваше над градината, мъжете отпиваха от бирата си, гледаха крехкия Коки с голям респект, защото бяха разбрали, че и малкото куче може да бъде полезно.

Господин Мразек седеше мълчаливо, но по едно време облеци очи и се втренчи пред себе си, като че бе забелязал нещо в тъмните храсти. Устните му помръдваха, изглеждаше, че казва:

— Аз съм глупак! Глупак!... Идиотът аз!

Изведнъж той стана и каза гласно:

— Господа, ами че то е съвсем ясно, а аз да не се сетя. Анежка Вълкова... Благоволете да ме извините...

И той стана и си отиде, без да плати, което никога досега не се бе случвало и което кръчмарят прие мълчаливо, защото Мразек беше редовен клиент. Слисаните мъже видяха как детективът Мразек върви все по-бързо по улицата, а на края изглеждаше, като че тича.

И той действително тичаше, и то право към Дирекцията на полицията, в архива, където поиска да извадят досието на Анежка Вълкова и го чете до след полунощ. През това време кучето Коки лежеше на пода и дремеше, без да сваля полуотворените си очи от своя стопанин.

— Как съм могъл аз, глупакът му с глупак, толкова дълго да обикалям като сляп около това — мърмореше си Мразек. — И при това съветникът ми казваше, че тук има замесена жена, а аз непрекъснато — коя ще е, откъде се е взела... Веднъж опит за грабеж, втори път — убийство, всичко следва едно след друго, като че винаги са си пасвали. Къде ли живее тая жена сега?...

И той едва не падна от стола: тя живееше през две улици от покойния стар господин Земан.

На сутринта тъкмо млекарските коли спряха да кръстосват и първата вълна от хора стигна до трамваите, господин Мразек се запъти заедно с Коки към квартирата на тая Вълкова. Той нарочно взе със себе си кучето. Това трябваше да бъде някакъв особен експеримент.

Дълго време Мразек чука напразно, отвътре се чуваше само:

— Кой е?

И никой не отваряше. Мразек, естествено, не можеше и не искаше да каже кой е. И затова повтаряше, че трябва да говори с госпожата, а тя пак зад затворената врата отговаряше, че вътре още не е оправено. Но на края пооткрехна мъничко вратата и Мразек успя да си пъхне обувката и да нахлуе в тъмното антренце.

— Ние се познаваме, госпожа Вълкова, от мен не трябва да се притеснявате — и тихо изшътка на кучето: — Тихо, Коки, тихо...

Защото кучето веднага заръмжа заплашително.

— Какво обичате, господин инспекторе? — учуди се Анежка Вълкова.

— Искам само да ви попитам за няколко неща. Коки, остани в антрето.

— Ама моля ви се, вземете кученцето вътре, много е миличко, нали? — каза тая неискрена жена и отвори вратата към стаята. Там беше много разхвърляно, сред завивките лежеше и закусваше някакво страшно бледо момиче. „Сигурно това е дъщерята, която боледува от туберкулоза“ — помисли си Мразек.

Анежка Вълкова беше с разпуснати коси, а върху нощницата си облече набързо одърпан пенъоар на цветя, не изглеждаше никак привлекателна, но като се има пред вид, че си избираше възрастни вдовци, все още можеше да има успех.

Тя веднага отрязва парче салам от чинията на дъщеря си и го хвърли на Коки, но той мрачно показа изпъкналите си зъби и нямаше вид, че ще яде.

— Е, вземи, Коки, вземи, госпожата е добра, тя обича кученцата — каза сладко Мразек, а Анежка Вълкова се намръщи, като чу това; не беше толкова глупава, та да не разбере за какво намеква инспекторът.

— Е, госпожо, не трябва ли да се облечете? По-добре е да си поговорим у нас, в дирекцията, та да не пречим на закуската на

момиченцето.

Момиченцето вече караше към двайсетте и каза, че му е все едно, но гледаше загрижено майка си, която вадеше дрехи от гардероба и се канеше да излезе в антрето.

— Облечете се тук, госпожо. Аз ще се обърна — рече Мразек. — Такъв е редът.

И така жената се обличаше зад гардероба, Мразек гледаше в другия ъгъл висящия календар на фирмата „Сингер“, а Коки се зъбеше на салама, който все така си лежеше на пода.

— Познавахте ли Адолф Земан? — изстреля изведнъж Мразек и се обърна към Анежка, която се мъчеше да се срещне пред огледалото. Ръцете ѝ с гребена се отпуснаха.

— Че откъде да го познавам? — учуди се тя.

— Искате да кажете, че наистина никога не сте го виждали? — попита Мразек с такава особена натъртеност на думите, че дъщерята премести чинията и загледа майка си.

— Че защо трябва да съм го виждала? — каза Анежка Вълкова с безцветен глас.

Кучето Коки излая, като че отговорът не му се хареса.

— Кучето е грозно — каза изведнъж болната.

— Може би! — каза Мразек с ледено спокойствие. — Е, какво? Не го познавате, не сте го виждали, не сте чували за него?

— Не — каза Анежка.

— Да вървим. И кажете на съседката, че сигурно няма да се върнете скоро. Имам пред вид да се погрижи за дъщерята каза Мразек така спокойно, като че нямаше пред вид нищо особено.

— Но аз все пак... — измънка Анежка Вълкова и се спусна към вратата. Кучето скочи по нея, защото и стопанинът му си тръгваше, и ѝ се оплете в краката. В този момент нервите на Анежка не издържаха и тя изрита Коки:

— Земан нямаше куче, нали?

— Не — каза Анежка Вълкова, без да се сети, че щеше да е по-добре, ако си беше прехапала езика.

Пред къщата Мразек спря първия файтон и на държавни разноски закара госпожата право в полицията.

— Господин полицейски съветник, долагам, че доведох Анежка Вълкова. Оня случай с пипера и кучето... Знае нещичко за случая

Адолф Земан. Това е фактотум.

Съветникът точно си палеше цигара и пламъчето на кибрита остана да стърчи във въздуха, като че от учудване той съвсем бе забравил какво се кани да прави. Вацатко мълчаливо гледаше Мразек и той любезно каза:

— Позволявам си да отбележа, господин съветник, че в пръстите ви гори кибритена клечка.

Съветникът мълчаливо тръсна ръка и клечката угасна.

— Замесена е жена, както кавахте — додаде Мразек.

Съветникът се откъсна от размишленията и поклати глава:

— Правилно... Сега остава само да е тази.

— Тя е. Издаде се — засмя се Мразек.

— Не е достатъчно — вдигна пръст съветникът.

— Ще се издаде още веднъж — отвърна Мразек.

Разследването тръгна, както му е редът. Разпитваха жената двамата заедно и на челото на Анежка Вълкова заблестя пот. Като измина така около час и тя непрекъснато отричаше, Мразек каза:

— Сега ще ви вземем отпечатъци на пръстите. В квартирата на Земан събрахме доста следи, сега хубавичко ще ги разгледаме.

Това беше трик, защото там наистина имаше малко отпечатъци, но не можеше да се твърди, че съвпадат с тези от досието на брачната изнудвачка Вълкова.

Само че Анежка Вълкова не можеше да знае това и като пребледня страшно, въздъхна:

— Ами тогава... Ами тогава аз признавам, че го познавах. Бях в квартирата му, и то два пъти. Така че нещо може да има, но това беше порядъчно посещение, аз не съм от ония...

— Ние знаем от кои сте — рече Мразек. — Значи, познавали сте се? А защо отричахте?

— Защото се страхувах. Като разбрах какво се е случило с него, веднага си помислих, че ще ме заподозрат. Пък аз бях там съвсем публично. Нямам какво да крия.

— А защо сте го посещавали?

— Търсеше прислужница, а аз се прехранвам честно и почтено, кълна се в болната си дъщеря, в тая нещастница, която лежи в къщи на леглото, смъртно болна. Ако лъжа, господа, моето дете да умре веднага в това легло!

— А не ви ли се струва, че след като ни излъгахте, ние можем да си мислим най-лоши неща?

— Ами аз не съм ви лъгала, аз само не исках да кажа, че го познавам, да не се забъркам в нещо. Веднъж вече се забърках, господа, и знам какво е, а аз трябва да гледам дъщеря си...

— Добре, значи, сте била там. Кога?

Анежка сбърчи чело:

— Не помня точно деня, мина много оттогава.

— Защо не си признаете всичко веднага, госпожо Вълкова? — меко каза господин Мразек, но опитната Анежка не се хвана на добряшкия му уговарящ тон.

— Няма какво, господин инспекторе! Заклевам се в живота на дъщеря си, която лежи болна на легло! Нека умре в това легло, ако лъжа!

Разпитът продължи цялата нощ. Разпит, който беше досега напълно безполезен, защото жената отричаше и постоянно се кълнеше в дъщеря си, която лежи болна на леглото, така страстно, че и Мразек на моменти изпитваше съмнение. Ако тази жена беше издържала да отрича докрай, нямаше да докажат дори и това, че е познавала мъртвия. Никой в къщата не ги беше виждал заедно, нито пък някой я беше срещал там.

— Това е слаба следа, Мразек — мърмореше съветникът и в пръстите му отново гореше напразно клечка кибрит.

— Да, господин съветник, това е фактотум. Но в края на краищата точно тая слаба следа е подозрителна: тя не се е показвала с него, защото още от началото е смятала да го убие.

— Само че не можем да го докажем.

— Не можем — съгласи се Мразек.

— Значи, трябва да докажем нещо друго — каза съветникът.

Мразек кимна, но изглеждаше умислен. Много добре знаеше какво означава това. Търсене, търсене, наново да се преровят всички неща, може би някъде нещо няма да съвпада. Той усещаше, че въдицата е пълна, сега само остава да накарат тая риба да проговори. А това, както знаеха, е трудна работа!

Мразек и помощниците му претърсиха всичко в квартирата; разгледаха стари сметки и забравени трамвайни билети, установи се къде и кога е пътувала тая жена, прегледаха наистина навсякъде, но

никъде не се намери нещо особено. Чак докато Мразек не забеляза една сгъната хартиена лентичка в бюфета. Това беше квитанция от химическо чистене „Тепровски и сие“.

За всеки случай Мразек веднага отиде там. Намериха поръчката, но се извиниха, че не е готова. Имали много работа, пък и отпуски и затова оставили за по-късно химическото чистене на нещата.

— Точно това ми трябва, дайте ги тук! — весело рече Мразек и веднага отиде в лабораторията на дирекцията. След това се яви при съветник:

— Долагам, че има една следа... от химическото... Има петна от кръв, които Вълкова се опитала да изпере. За по-сигурно го е дала на химическо чистене.

Съветникът хвана Мразек за ръката:

— Казвате палтенце?...

— Да, обикновено.

Съветникът Вацатко се усмихна доволно:

— Стара дрипа, нали? Без стойност...

— Точно така, вие знаете нещо за това?

— Не, но отново се потвърждава старата ми теория, че хората, дето ламтят за пари, всъщност са болни. Патологична алчност... Ако беше изгорила това палтенце, нямаше да имаме никакви доказателства и както изглежда, трябваше да я пуснем... Но за щастие, тя пести!

В лабораторията вече имаха изготвен анализ на кръвта: съвпаднаше с тази на убития Земан.

— Е, Вълкова? Докога ще извъртате? — загърмя сам съветникът, когато я въведоха в канцеларията. На масата лежеше старото палтенце, действително дрипа без стойност. Остатъците от петната бяха очертани с тебешир.

Вълкова се вцепени, гледаше палтото и бледнееше все повече и повече. Подадоха ѝ стол, за да не припадне.

Тя усети как зад нея се хлопна вратата на желязна клетка. Отначало изплака, след това почти спокойно разказа всичко, както бе станало.

Всъщност тя беше повторила стария си трик, излъгала Земан, че има пари и че заедно биха могли да си купят къща. Когато той изтеглил парите си, дошла, при него. От опит знаела, че не е сигурно само да вземеш някому парите, а тоя път искала да бъде сигурна. И го ударила

три пъти с чука. Зад вратата били закачени два ключа — от квартирата и от къщата. Тя решила — също за по-сигурно — да почака до стъмване и да си отиде незабелязано. За да не я плаши мъртвият, тя го сложила в леглото и го покрила идеално. Преди дванайсет излязла от къщата, не, след полунощ решително не би останала с мъртвия в една стая, и като минавала по моста, хвърлила чука и ключа във Вълтава. После в къщи скрила парите под възглавницата в мазето.

След като протоколът бе подписан, Мразек се приближи към жената:

— Вижте, докато отричахте, вие непрекъснато се кълняхте в живота на болната си дъщеря. Да ми умре детето в това легло, ако лъжа... Жено, а малко не се ли страхувахте от тия страшни клетви?

Анежка Вълкова го погледна добродушно и дори дяволито:

— Че защо да се страхувам, господин инспектор? Ми тя изобщо не лежи в леглото, тя лежи на канапето...

След тоя отговор Мразек — фактотум! — напълно изгуби дар слово...

[1] Героят бърка думата с „factum“ (лат.) — факт, явление. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.